

A szentáldozás

Bevezetés

A szentáldozás a hívő ember számára az egyik legnagyobb kegyelem- és örömforrás. Csodálatos dolog hitben átélni, amikor az Úr látogat meg, és bensőmben fogadhatom Őt!

Tény, hogy nehéz elhinni azt, amit Egyházunk tanít, tudniillik, hogy az Oltáriszentségben Jézus Krisztus valóságos istensége mellett valóságos emberisége is jelen van. Az Ő jelenléte a Szentostyában a szemnek láthatatlan, ez a hit dolga.

Jézus végtelen alázatára és szeretetére utal, hogy – a pap szavai után – egy egyszerűen kezelhető, de ugyanakkor teljes kiszolgáltatottságban ránk hagyatkozó „anyag”-ban (ostya, kenyér) marad itt köztünk. Jézusnak így volt kedves, hogy egy anyagba „bele alázta magát” és ebben a formában akar meglátogatni minket nap mint nap Ő, a mi Megváltónk.

Baráti körben egy-egy beszélgetés után többször gondolkodtam már azon, hogy ha egy szülőnek fontos, hogy minden vasárnap szentmisére menjen, fontos, hogy odavigye gyermekeit is, de nem tudja elhinni, hogy a szentáldozásban Jézus Krisztust veheti magához, milyen hitet tud átadni gyermekének?

Mindig meglep, amikor egy-egy szentáldozásban részesült hívő (hangos) ropogtatással kezdi szétrágni Jézus Krisztus Testét...

Mily csodálatos az, amikor még a szentmise végén is a valóságos jelenlétében van velem Jézus Krisztus! Olyan jó ekkor térdelve maradni még egy kicsit és beszélgetni Vele hosszabban!

Hogy ebben az élményben minél több hívőtársamnak része lehessen, ezért is készült ez az összeállítás. A másik szándék, hogy az Oltáriszentség iránti lanyhuló tiszteletet megpróbáljuk újjá éleszteni, a szentháromságos egy Isten segítségével, a Szűzanya közbenjárásával.

Bízom benne, hogy ez az összeállítás sokak örömét fogja szolgálni, és a szentáldozáshoz járulás alázatosságát fogja növelni. Mert csak az alázat tud igazán segíteni a hit növekedésében.

Jánossy Gábor

Szerkesztette: Jánossy Gábor

Lektorálta: Dr. Török József, történész, teológus

Kiadja: Stella Maris Alapítvány
1539 Budapest, Pf. 638.
www.tengernekcillaga.hu

ISBN szám: 978-963-88009-2-3

Készült a Co-print Kft. nyomdájában (www.co-print.hu)
Felelős vezető: Diviaczky Klára

2010. Karácsony

Tudnivalók a szentáldozásról

Áldozni, vagyis Urunk szent Testét magunkhoz venni, minthogy ez a legnagyobb kegyelem a földön, kívánatos minél gyakrabban, lehetőleg minden szentmisén, amelyen részt veszünk. Az Anyaszentegyház parancsolata előírja, hogy legalább egyszer egy évben, húsvét táján (tehát e szentség szerzésének idejében) megáldozunk. Ez azonban csak figyelmeztetés azoknak, akik elhanyagolják a szentség vételét, – valójában az áldozás nem köteleesség, hanem ajándék és kitüntetés.

Mivel az Oltáriszentséget csak halálos büntől tiszta lélekkel szabad magunkhoz vennünk, azért szükség esetén előbb gyónunk kell. Ha csak bocsánatos bűneink vannak, áldozhatunk gyónás nélkül is, akár minden nap, előbb azonban bánjuk meg a kisebb vétkeket is.

A szentáldozáskor maga a fölséges Isten jön hozzánk, tehát a lehető leggondosabban kell azt végeznünk. Mindenekelőtt: a kegyelem állapotában kell lennünk. Áldozás előtt tiszteletből szentségi böjtöt kell tartanunk: egy órával előbb abba kell hagynunk az evést és ivást (kivétel: tiszta víz és orvosság).

Mivel mindkét szín alatt a teljes Krisztus van jelen, azért elégséges a szent Ostyával táplálkoznunk. Az Egyház azonban bizonyos feltételek mellett megengedi a két szín alatti áldozást is, mely alkalmas annak kifejezésére, hogy eucharisztikus táplálékunk a szentmisének két szín alatt bemutatott áldozatából származik.

A szentáldozás utáni percek életünk legdrágább pillanatai. Amíg a kenyér és bor színei megmaradnak bennünk, Krisztus *valóságos* jelenlétének örvendhetünk, melyet azután az Ő kegyelmi jelenléte vált föl, mindaddig, míg halálos bűnnel ki nem űzzük szívünkéből. Adjuk át magunkat mennyei Urunknak, imádjuk, adjunk hálát, kérjük kegyelmét!

Krisztus biztatása: „Aki eszi az én testemet, és issza az én véretem, annak örök élete van, és én feltámasztom őt az utolsó napon.” (Olvassuk el az egész szöveget: Jn 6,35-70.)

(Éneklő Egyház, 926-928. o.)

Isten mindnyájunkat arra kér, hogy fogadjuk őt be szívünkbe

XVI. Benedek pápa vasárnap déli Úrangyala imádsága

2009. augusztus 16-án délben a Szentatya Castel Gandolfo-i nyári rezidenciáján mondott beszédében emlékeztetett rá: szombaton Mária mennybevételezt ünnepeltük, a vasárnapi evangéliumban pedig Jézusnak ezeket a szavait olvassuk: „Én vagyok a mennyből alászállott élő kenyér” (Jn 6,51). Mária a mennybe vétetett, Fia pedig a mennyből szállt alá. A bibliai nyelvezet szerint Jézus jelképesen úgy mutatkozik be, mint az „élő kenyér”, vagyis az a táplálék, amely az isteni életet tartalmazza, és amely képes azt másoknak is továbbadni. Jézus maga a valódi táplálék. „Aki ebből a kenyérből eszik, örökké él” – olvassuk János evangéliumában.

Kitől vette magára konkrét és földi emberi testét Isten Fia? – tette fel a kérdést a pápa, majd így folytatta beszédét: Isten Szűz Máriától vette fel magára az emberi testet, hogy belépjen halandó létünkbe. Földi élete végén pedig Isten felvette Mária testét a mennybe, így a Szűzanya is részesévé vált a mennyei létnek.

Egyfajta cseréről van szó, amelyben mindig teljesen Istené a kezdeményezés, de mint ahogy ezt már egyéb alkalmakkor is láttuk, bizonyos értelemben Istennek szüksége van Máriára, a teremtmény „igenjére”, testére, konkrét léteire ahhoz, hogy előkészítse áldozatának anyagát: testét és véré, amelyet a Kereszten ajánl fel, mint az örök élet eszközt és amely az Eucharisziában spirituális ételünk és italunk.

Kedves Testvérek! – folytatta elmélkedésében a Szentatya. Az, ami Máriával történt, különböző módokon, de valóban érvényes minden ember számára. Isten mindnyájunktól azt kéri, hogy fogadjuk őt be szívünkbe és nyújtsuk rendelkezésére testünket, egész életünket, hogy ezáltal Isten a világban lakhasson. Arra szólít fel bennünket, hogy egyesüljünk Vele az Oltáriszentségben. Ha Máriához hasonlóan mi is igent mondunk, akkor igenünk mértékének megfelelően a mi életünkben is létrejön ez a csodálatos csere: részesülünk annak istenségében, aki magára vette emberségünket.

Az Eucharisztia az eszköze ennek a kölcsönös átalakulásnak, amelynek mindig Isten a végső célja és főszereplője: Ő a Fő és mi vagyunk végtagjai. Ő a szóló és mi vagyunk a szőlővesszők. Aki ebből a kenyérből eszik és szeretközösségben él Jézussal, hagyva, hogy átalakuljon őáltala és őbenne, megmenekül az örök haláltól. Természetesen meghal, mint mindenki más. Részt vesz Krisztus kinszenvedésének és keresztyének misztériumában is, de többé

már nem rabszolgája a halálnak, hanem feltámad az utolsó napon, hogy örökös ünnepet ülhessen Máriával és az összes szenttel.

Ez a misztérium, Istennek ez az ünnepe már itt a földön megkezdődik: a hit, remény és szeretet misztériuma ez, amelyet a liturgiában, főleg az Oltáriszentségben ünnepelünk. Ez fejeződik ki a testvéri szeretetközösségben és felebarátaink szolgálatában – mondta a pápa. Végül Máriához fohászzkodott: segítsen bennünket abban, hogy mindig hittel táplálkozzunk az örök élet Kenyeréből, hogy már itt a földön megtapasztalhassuk a mennyek örömét.

(Vatikáni Rádió, 2009. 08.17.)

Jézus szentségi jelenléte

Török József, történész, teológus

1998 júniusban, magát vallásosnak, ezen belül katolikusnak tartó folyóiratban az Oltáriszentséggel, illetve szentmisével kapcsolatban komoly félreértésre okot adó szöveg jelent meg. A folyóirat címét, pontos adatait azért nem írom le, mert nem óhajtok negatív hírverést kelteni az Egyház tanítását évtizedek óta büntetlenül és rendszeresen szétziláló szellemi termékeinek.

A Jézus Krisztus szavaihoz, tanításához a maga teljességében – úgy, amint azt az Egyház Krisztus földi helytartója, a pápa Péter-utódi szolgálatának köszönhetően tévedhetetlenül tanítja – ragaszkodó hívő katolikus ember ilyen és hasonló írások olvasása után egyet tehet: imádkozik a fenti sorokat papírra vető szerzőért, meg azért, hogy azok, akiknek ez kezébe kerül, áldozatul ne essenek e tévedésnek. Ha ez az imádság – amelyet lehetőleg térdelve, az Oltáriszentség, vagy legalábbis a tabernákulum előtt végeztünk – befejeződött, akkor gondolkozzunk el azon, hogy áldozáskor milyen csoda történik velünk újra meg újra: Jézus az Oltáriszentség révén a maga teljes valóságában beköltözik szívünkbe, sőt jelen marad addig a néhány percig, ameddig az Angyalok Kenyere nem adja föl kenyér-jellegét. Ezért, régebben a valóságos jelenlét előtti mélyeséges megalázkodásból térdeltek a hívek az áldozás pillanatában, majd visszatérve helyükre a padokba, ezért térdeltek a szentmise befejező részei alatt, majd ezért maradtak a pap oltártól való távoztása után is néhány percig a helyükön, csendben térdelve és imádkozva egészen addig, amíg a valóságos jelenlét tart. A jelenlegi liturgia az áldás vételéhez előírja

ugyan azt, hogy a hívek állva fogadják, de azt nem, hogy a templomot azonnal elhagyják, s rögtön, néha még a templomban vagy a templom előtt az ismerősökkel beszélgetni, gyakran mindössze pletykálkodni kezdjenek, miközben a szentségi jelenlét csodája még ott ragyog bennük valóságosan.

Ha komolyan engesztelni akarjuk az Örök Főpapot, Jézus Krisztust az Őt érő, fent is idézett, illetén sérelmekért, akkor a szentmise befejeztével, főként ha áldoztunk, ne siessünk azonnal az evilági foglalatosságok után, hanem imádjuk még a hozzánk betért Urat addig a néhány percig, ameddig a legvalóságosabban nálunk tartózkodik. A templomi jóbarátokkal, szomszédokkal, ismerősökkel való beszélgetés várhat néhány percig. Fontos ez is, mint a felebaráti szeretet jele, de az elsőség az Úr Jézust illeti.

(Tengernek Csillaga IV/1. – 1999)

Gondolatok a kézben áldoztatásról

Török József, történész, teológus

Történeti visszapillantás

A szentmise liturgiájának 1969-ben történt megújítása után Nyugat-Európában rohamosan elterjedt a hívek között az a szokás, hogy áldozáskor az Eucharisziát a paptól saját kezükbe kérik, és utána önmagukat áldoztatják. A római misekönyv általános rendelkezései között erre nem találunk utalást, mert a 117. pont ezt írja elő: (A pap) „a kissé felemelt Szentostyát mindenkinek külön felmutatja és mondja: Krisztus Teste! Az áldozó ámennel felel és magához veszi a Szentséget.”

Valaha hittanórákon azt tanították az elsőáldozásra készülő gyerekeknek, hogy a püspök papszenteléskor a szentelendő kezeit (ujjait, a két tenyerét) a keresztelendő olajával kereszt alakban megkenete. A pap kezei így váltak méltóvá, hogy az Úr Testét érintsék. Ez szépen kifejezi azt a keresztény lelkiséget, amellyel a „félelmetes szentséghez” közeledett a hívő ember.

A kézben áldoztatást annak apostolai az 1970-es években ókeresztény példákra hivatkozva terjesztették. Pius Parsch már a 30-as években idézte Jeruzsálemi Szent Cirillt (†386), aki az áldozóknak ezt az utasítást adta: „Amikor odalépsz, ne menj tenyeredet kinyújtva, sem az ujjaidat szétterpesztve, hanem alakítsd balkezedet mintegy trónussá a jobb kéz számára, mint olyan számára, aki a királyt fogadja. Tenyeredet tartsd öblösen, s úgy fogadd Krisztus testét, miközben áment mondasz.”

A liturgia apostola azt azonban nem tette hozzá, hogy Rómában már a VI. század folyamán a gyakori visszaélések (az Eucharisztia indok nélküli elvitele, szentségtörés kockázata) miatt elhagyták a kézben áldoztatást és elrendelték, hogy a Szentostyát a pap tegeje az áldozó nyelvére.

A VII-VIII. században számos helyi zsinat átvette és megismételte a római rendelkezést, nyilvánvalóan nem ok nélkül.

Mi okozta az ókeresztény szokás felújítását az elmúlt évtizedekben?

Mellesleg, az ókeresztény bűnbánati fegyelem visszaállítását senki nem javasolta, sőt a rendszeres (legalább évi egy alkalommal végzett) gyónás éppen akkortájt ijesztően megritkult. Az újítokat nem a nagyobb higiénia iránti igény sarkallta, hanem egyfajta hangsúly eltolódás az Eucharisztia szemléletében és ennek jelekkel történő kifejezésében.

A joggal sok tiltakozást kiváltott Holland Katekizmus (1966) azt írja, hogy „az Egyház jelenleg nem tartja szükségesnek Jézus valóságos jelenlétének igazságát a többitől elválasztva szemlélni. Lehet, hogy erre valamikor szükség volt, amikor egyes téveszmék tagadták Jézus valóságos jelenlétét.” (318. o.)

Ebben a megfogalmazásban a valóságos jelenlét egy szintre kerül az emlékezéssel, a közös étkezéssel, a hálaadással, az áldozattal. Így szemlélve a szentmise „közös lakoma és ugyanakkor közösségi hálaadás.” (322. o.)

Nem véletlen, hogy a VI. Pál pápa által fölállított bíborosi bizottság az Eucharisziát tárgyaló holland szöveg helyett több fejezet terjedelemben új, a Tanítóhivatal álláspontját tükröző megfogalmazás átvételét szorgalmazta, ami azonban a hollandok ellenállásába ütközött.

Az Eucharisztia tanát védelembe vevő VI. Pál a hivatalos engedélyt nélkülöző kézben áldozásról tudomást szerezve, ennek kapcsán kérdést intézett a világ püspökeihez. Válaszában 1233 püspök elutasította az áldozás új módját, 567 mellette foglalt állást, 315 pedig komoly föltételekhez kötve tartotta csak megengedhetőnek.

A világ püspökeinek többsége tehát elutasította!

Az illetékes kongregáció VI. Pál pápa kérésére közzétett nyilatkozatában a hagyományos forma mellett állt ki; de azokban az országokban engedélyezte, ahol ez már elterjedt.

Oddi bíboros szerint VI. Pál pápa személy szerint ellenezte a kézben áldoztatást. (Yves Chiron: Paul VI., 1992. 293. o.) II. János Pál pápa 1980-as párizsi látogatásakor a köztársasági elnök feleségének a televíziók kamerája előtt sem adta kezében az Eucharisziát, hanem a hagyományos módon áldoztatta meg. A pápa tudta, mit tesz! A történelmi tények felidézése segíthet az Eucharisztia iránti tisztelte továbbgondolásában.

Megfontolandó szempontok

Látszólag jelentéktelennek tűnő apróságok változtak meg a szentmisén belül az Eucharisztia vételénél, ám ezek kifejezik azt a vallásos érzületet, amelyet a változtatások szorgalmazói előnyben akartak részesíteni a hagyományos érzülettel szemben. A hívek, engedelmeskedve a rövid bevezetésnek, szinte egyik napról a másikra átvették a szentáldozás új formáját, és csak utólag, az újat összevetve a régivel, kezdték érzékelni a különbséget. Azután következett a szentélyek átalakítása, és a régi rítusra emlékeztető építmény, az áldoztatórács gyorsan eltűnt. Mintha a szentély rácsa azért omlott volna le, hogy a szentélyben jelenlévő szentség (sacrum) elárassza a hajóban tartózkodó híveket; jöllehet pontosan az ellenkezője történt: a hajóból a nem szent, a mindennapi (profanum) áradt be a szentélybe a helyileg fogalmazott, társadalmilag korrekt hangvételű könyörgésektől egészen az evangéliumi eseményeket mímelő pantomim játékgig. Az áldoztatórács csak akkor menekült meg, s folytathatta létezését a templomon belül, esetleg új helyen, ha műemlék volt, vagy kemény, márvány anyaga túl nagy gondot okozott a szentély átépítésénél. Templomban mégsem lehet robbantani, mondta az egyik lelkes átépítő, miközben heti igehirdetésével a hit sziklát robbantgatta, azt magyarázva, hogy Jézus csodái mégsem csodák, csak az apostolok hitének szóbeli képződményei.

Az áldozásnál jelentős változás, hogy a hívek körmenetben vonulnak az oltárhoz, és állva fogadják az Eucharisziát. Két megoldás létezik: vagy a hívek körülállják az oltárt, és a pap jár körbe az áldoztatás során, vagy a pap marad egy helyben, és a hívek járulnak elé, egyesével, kettesével. Utóbbi megoldás a pap számára egyszerűbb, ám a hívek szempontjából rosszabb. Ugyanis közvetlenül a Szent Test vétele előtt és rögtön a vétele után mozogni kell, oda, majd arrébb lépni. A figyelem pontosan a legszentebb pillanatokban szétszóródik, és nem az Úrral foglalkozik. Az oltár körülállása esetén szintén ez a helyzet, legfőképpen ott egy-két másodperccel több ideig maradhat az áldozó. Sajnos csak maradhat, mert szinte mindenki kötelességének érzi, hogy más áldozni akarót vélt érdekében udvariasan azonnal visszalépjen, miközben gondolatai elterelődése miatt magával a hozzá érkezett Jézussal szemben válik udvariatlan házigazdává. Ekkor, a szent pillanatban az emberi lélek természetes igénye miatt csakis a Mártával szembeállított Mária szemlélődő példája lehet az irányadó. A régi formánál, ami azt jelentette, hogy a hívő térdel a Szentség vételekor, ez a nyugalom, szemlélődő odafigyelés természetszerűleg létezett. Lassabb volt az áldoztatás, már csak a kíséző imádság hosszabb volta miatt is, a hívek hamarabb odatértek a rács mellé, és kicsit még maradhattak a pap továbbhaladása után is. Néhány pillanatról van szó csupán, de ez a néhány pillanat

minőségi többletet jelentett a lelkiéletben. Egyébként régen sem volt kötelező letérdelni annak, aki valami okánál fogva nem tudott. Az állva áldozás indoka a liturgiareform utáni magyarázatok szerint az, hogy az állás jobban kifejezi az istengyermeki szabadságot. A térdelés viszont az Istennel szembeni hódolat maradéktalan kifejezője. Vajon a sokat emlegetett mai embernek melyikre van jobban szüksége? Sokszor támad az a benyomás, hogy még a hívők is partneri viszonylatban szeretnének „tárgyalni” Istennel, mint egyenrangú felek.

Ez a sajátos nagykorúság tűnik ki a kézben áldozáskor is. Az öskeresztények szép példája, amit azonban a történelmi fejlődés túlhaladott, alkalmas kifejezése annak, hogy a hívő és Isten között a pap szerepe visszaszorítandó, hiszen a hívő önmagát áldoztatja. Ebben pedig benne lehet az önüdvözítés gesztusa. Ez utóbbi megállapítás nem aggodalmaskodás, hanem szembenézés azzal az irányzattal, amely az Eucharisztia áldozat jellegét, sőt a kereszthalál áldozat jellegét igyekszik gyöngíteni vagy egyenesen megsemmisíteni a hívek tudatában. A szentmise közösségi, hálaadó étkezésként túlhangsúlyozott bemutatása annak tartalmi kiüresítése. A forma megőrzése segíthet a tartalom megőrzésében. A Szentatyá (II. János Pál pápa és XVI. Benedek pápa – a szerk.) nem áldoztat kézbe. Ezzel szeretne példát adni a hagyományos áldozási forma megőrzéséhez. A pápának nincs joga példát mutatni? Akkor Krisztus miért bízta meg a vezetéssel? Ha pedig igen, akkor példája parancs erejű kellene, hogy legyen! A lelkipásztori tapintat a kézben áldozni akaró hívek iránt ideig-óráig kitérhet a példa követése elől; ám mit tesz majd, ha a valóságos jelenlétbe és az áldozat jellegébe vetett hit rohamos gyöngülésével találja magát szemben? A gyónások ijesztően csökkenő száma áttételesen erre is utalhat, mert bár kevesen gyónnak, sokan áldoznak. A szentségimádások elnéptelenedése szintén figyelmeztető jel.

(Tengernek Csillaga II/3. – 1997)

Magasságunk felét fölálldozva

Török József, történész, teológus

Százéves katekizmus elsárgult lapjain olvasható a következő kérdés és felelet. „Miképpen kell magunkat viselnünk az Oltáriszentség előtt? *Az Oltáriszentség előtt térdre kell borulnunk*, és az abban jelenlévő Jézust legmélyebb alázattal és legbensőbb áhítattal imádnunk.”

Manapság sokminden a feledés ködébe vész s közben az ember egész mivoltát, testi-lelki valóságát átfogó vallásosság egyre szegényebbé válik. Így van ez az Oltáriszentség előtti térdhajtással is. A zsinat utáni liturgikus változtatások talán egyik legszembeütőbbje, hogy a szentmise alatti áldoztatáskor a hívek nem térdelnek, hanem a pap elé állva veszik magukhoz a Legszentebbet. A hatvanas évek második felében ennek a változtatásnak kétféle magyarázatát adták a lelkipásztorok, saját kútfőből táplálkozva. A gyakorlatiasabb lelkületűek szerint sok hívőnek nehezére esik letérdelni, ezért lehet és kell elhagyni a térdelést. A lelki beállítottságuk azzal indokolták a változtatást, hogy a hívek nagykorúak és az istengyermeki szabadság méltóbb kifejezése az állás, mint a térdelés. Ekkortájt a lelkigyakorlatos szónokok szívesen beszéltek arról, hogy a „gyermekes” hitet el kell vetni s a „felnőtt” hitet meg kell szerezni. Szerintük a „gyermekes” hit igényli a külső kifejeződést, a „felnőtt” hit viszont nem. A kisgyermeket lehet letérdepeltetni büntetésből, de a felnőttet nem, még a szentmise alatt sem – példálóztak. Ez természetesen hamis szembeállítás! Ekkor még ezek a szónokok sem sejtették, hogy sokan milyen könnyedén hagyják majd el a térdhajtást, térdelést, sőt magát az imádó lelkületet is, ami a külső tettnek értelmet ad.

Manapság, három évtized távlatából visszatekintve elmondható, hogy sokan a szentmise azon pillanataiban sem térdelnek le, amikor pedig szükséges lenne. VI. Pál pápa misekönyve a pap számára előírja: „*A szentmisén háromszor kell térdet hajtani*: a Szentostya felmutatása után, a kehely felmutatása után és áldozás előtt”. Ebből levezetve, a híveknek az átváltoztatás pillanataiban illő térdelni, valamint a kafarnaumi századostól vett szavak imádkozásakor: „Uram, nem vagyok méltó...”. A térdhajtás, térdelés, mint a hódolat megmutatása, amikor az ember magasságának felét fölálldozza a jelen lévő Jézus Krisztus előtt, megalázkodás, amelyben éppen a mélyponton válik szabaddá a lélek, mert vállalja Ura előtt, hogy nem több, mint haszontalan szolga. Ennek „jutalmául” kapja magát az Urat!

(Tengernek Csillaga IV/2. – 1999)

„Leborulva áldlak, láthatatlan Istenség”

Fülep Dániel

A szentáldozás földi életünk legnagyobb ajándéka

Az Oltáriszentség magunkhoz vétele földi életünk legszentebb pillanata. Katolikus hitünk szent titka Krisztus valóságos jelenléte a legméltóságosabb Oltáriszentségben, akit úgy veszünk magunkhoz, mint az élet kenyerét (vö. Jn 6,48). A Trienti Zsinat az Úr teljes szentségi jelenlétét hirdeti: „*a legméltóságosabb Oltáriszentségben a kenyér és bor konszekrációja után ugyanezen érzékelhető anyagok színe alatt igazán, valóságosan és lényegileg jelen van a mi Urunk Jézus Krisztus, az igaz Isten és igaz ember*”.

Az Úr Krisztus tényleges, valóságos és lényegi jelenléte az Oltáriszentségben a szent színek feloszlásáig tart, és a még érzékelhető legkisebb részecskékre is egyaránt kiterjed. Ebből következik, hogy a szentáldozás a legkomolyabb testi és lelki előkészületet, a Szentség kezelése és magunkhoz vétele pedig a legteljesebb hódolatot kívánja meg tőlünk. Az Oltáriszentséget a hívó csak súlyos büntől mentes, felkészült lélekkel engedheti a szívébe, mindig ügyelve arra, hogy az Úr Szent Teste az Eucharishtiában a legnagyobb védelmet kapja meg. Ennek a magas követelménynek tökéletesen megfelel a katolikus Egyház tradíciójában örökölt áldozási forma, mely szerint a Legméltóságosabb Oltáriszentséget térdelve és nyelvünkre fogadjuk, miközben áldoztatótálca és áldoztatókendő segíti a pap minden mozdulata közben a Szentség védelmét...

A Szentírás szerint az embernek le kell borulnia Isten színe előtt

„*Jézus nevére hajoljon meg minden térd a mennyben, a földön és az alvilágban*” (Fil 2,10) – tanít bennünket Szent Pál apostol. A Szentírás egyöntetű tanúsága szerint **a fölséges isteni jelenlét előtti leborulás vagy letérdelés az alázatos imádás kifejezéseként a tiszteletnek alapvető gesztusa.**

Így olvassuk a Királyok első könyvében: „*Amikor aztán Salamon elimádkozta ezt az imádságot és könyörgést az Úr oltárának színe előtt – ahol az ég felé tárt kezekkel a földön térdelt, mind a két térdével – felállt és harsány hangon megáldotta Izrael egész gyülekezetét*” (1Kir 8,54–55). **A király könyörgő imádsághoz felvett testtartása egyértelmű: térden áll az oltár előtt.**

Ugyanez a hagyomány található az Újszövetségben is. Péter térdre borul Jézus előtt (vö. Lk 5,8). Hasonlóképpen cselekedett Jairus, amikor arra kérte Jézust, hogy gyógyítsa meg leányát (Lk 8,41). A leprából meggyógyított samariai leborulva adott hálát az Úrnak (Lk 17,16). Mária, Lázár testvére,

amikor Lázár életéért könyörgött (Jn 11,32). A felséges jelenlét és az isteni kinyilatkoztatás előtti leborulás ugyanezen gesztusával találkozunk mindenütt a Jelenések könyvében (Jel 5,8.14; 19,4). Szent János elbeszéli, hogy imáddással borult az Úr angyalának lábai elé, amikor látta és hallotta a neki szóló kinyilatkoztatást (vö. Jel 22,8).

A legjobb módja annak, hogy kifejezzük tiszteletünket az eucharisztikus színekben előttünk álló, mérhetetlen nagysággal és szentséggel bíró Úr iránt, Péter apostol példájának a követése, aki térdre borult az Úr előtt és felkiáltott: „*Uram, menj el tőlem, mert én bűnös ember vagyok!*” (Lk 5,8)

Aszentáldozással kapcsolatban nemcsak a leborulásra, hanem az Oltáriszentség nyelvre fogadására is találhatunk biblikus megfontolásokat. Ezekiel jelképesen közvetlenül a szájába kapja Isten igéit: „*Nyisd fel szádát, és edd meg azt, amit én neked adok! Erre azt láttam, hogy ime, egy kéz nyúlt felém: benne könyvtekercs volt... Erre felnyitottam számat, s ő megetette velem azt a tekercset... Erre megettem azt, és olyan édes lett a számban, mint a méz.*” (Ez 2,8–9; 3,2–3)

Elképzelhető, hogy Krisztus az utolsó vacsorán a kenyeret minden apostolnak közvetlenül a szájába helyezte, és nem csak iskarióti Júdásnak (vö. Jn 13,26–27). A közel-keleti vidékeken ténylegesen létezett Jézus idejében egy olyan hagyományos gyakorlat, amely még ma is változatlan maradt: a ház ura saját kezűleg eteti vendégeit, oly módon, hogy szájukba helyez egy szimbolikus darabkát az ételből.

A szentáldozásban magunkhoz vesszük a testté lett Igét, amely nekünk, Isten gyermekeinek valóságos eledelünk. Amikor az Oltáriszentséghez közeledünk, emlékezetünkbe idézhetjük a 81. zsoltár 11. versét is, amelyet a zsolozsmában imádkozunk Úrnapja főünnepén: „*Csak nyisd ki szádát, és én betöltöm*”.

A konszekrált kenyér (szentostya) színei alatt valóságosan jelen levő, nemcsak Testével és Vérével, hanem istenségének fenségével is köztünk rejtőző Úr imádása a legtermészetesebb és legnyilvánvalóbb módon a térdelés vagy leborulás biblikus gesztusában fejeződik ki, melyet az Egyház tradíciója jól ismer és alkalmaz, s amelyet lelkünk java és az Oltáriszentség megóvása érdekében nekünk is követnünk kell.

A Szentek példája leborulásra és imádatra sarkall

A Szentek seregének imádságai ékes példáját adják számunkra az Oltáriszentség iránti köteles tiszteletnek. Aranyszájú Szent János, Alexandriai Szent Cirill, vagy éppen Szent Bonaventura fohászai a legszebb szavakkal is alig tudják kifejezni hódolatukat a Szentségben jelen levő Úr iránt. Gyönyörűen mutatja ezt az angyali doktor, Aquinói Szent Tamás szentáldozás előtti imája:

Mindenható, örök Isten, íme egyszülött Fiadnak, a mi Urunk, Jézus Krisztusnak szentségéhez járulok. Úgy közeledek, mint szegény, egyszerű teremtmény az ég és föld Urához. Kérlek azért végtelen irgalmadra, légy kegyes betegségemet gyógyítani, tisztátalanságomat megmosni, vakságomat megvilágítani, szegénységemet gazdagítani, hogy az angyalok Kenyerét, uralkodók Urát oly hittel vegyem magamhoz, mint az lelkeim üdvösségére a leghasznosabb.

Engedd, hogy a kenyér színe alatt rejtőző kedves Fiadat, kivel most földi vándorlásomban egyesülni akarok, egykor az örökkévalóságban színről színre is megláthassam. Ki Veled és a Szentlélekkel él és uralkodik, mindörökkön örökké. Amen.

A Szentatya csak térdelve és nyelvre áldoztat

XVI. Benedek pápa következetesen példát mutat az áldoztatás *legméltóbb* formájáról: szentmiséin csak térdelve, nyelvre áldoztatta a híveket.

A pápa szertartásmestere, *Guido Marini* prelátus az Osservatore Romano újságnak 2008. június 25-én adott interjújában kijelentette, hogy a pápai miséken a jövőben az áldoztatásnak a szabályos formája, a pápa által addig is már több ízben gyakorolt, térdelve és nyelvre való áldozás lesz.

Guido Marini a következőket mondta:

„*Ezzel kapcsolatban emlékeztetni kell arra, hogy a kézbeáldoztatás jogilag még ma is kivételes engedélyhez kötött, mely egyes püspöki konferenciák püspökeinek adatott csak meg. A pápa eljárása arra szolgál, hogy az egész Egyház számára érvényes általános szabály törvényi erejét aláhúzza.*” Nagyon fontos, hogy a titok és a hódolat iránti érzéket újra felébresszük.

A nyelvre-áldozás – az áldozásnak XVI. Benedek pápa által előnyben részesített formája – „*nem csak formai dolog*”, mondta a vatikáni Istentiszteletek és Szentségek Kongregáció új prefektusa, *Antonio Canizares Llovera bíboros* a „La Razón” spanyol újságnak adott interjújában.

„*Mit jelent a szentostyát nyelvre fogadni? Mit jelent a Legméltóságosabb Oltáriszentség előtt letérdelni? Mit jelent a szentmisében az átváltoztatás alatt térdelni? Ezek imádást jelentenek, ezek azt jelentik, hogy elfogadjuk, hogy Jézus az Eucharisziában valóban jelen van*”, mondta *Canizares bíboros*, prefektussá való választásáig Toledo érseke.

„*Ezek tiszteletet és az Isten előtt magát földre vető ember hitének állapotát jelzik, aki tudja, hogy minden Istentől származik, és ennek tudatában elnémulva, Isten dicsőségétől, jóságától és irgalmától elkábulva érzi magát.*

Ezért nem ugyanaz, ha a kezünket nyújtjuk oda és valahogyan fogadjuk a Szentostyát azzal a magatartással, amikor ezt a helyzetnek megfelelő tisztelet-

tel cselekedjük. Ezért nem mindegy, hogy állva vagy térdelve áldozunk, hiszen mind e jelek mélyebb jelentéssel bírnak. Ahova el kell jutnunk, az az embernek eme elmélyült magatartása, aki Isten előtt földre veti magát, és ez az, amit a pápa akar.”

XVI. Benedek pápa a Sacramentum caritatis kezdetű apostoli buzdításában a szentáldozással kapcsolatosan maga mondja: „*Magunkhoz venni a szent Eucharisziát azt jelenti, hogy önmagunkat az imádás állapotába helyezzük Azzal szemben, Akit magunkhoz veszünk.*” (Nr. 66.)...

(Tengernek Csillaga XIV/5. – 2009)

Az alázatos imádás hagyománya

A Jelenések könyvében Szent János elmondja, hogy imádással borult az Úr angyalának lábai elé, amikor látta és hallotta a neki szóló kinyilatkoztatást (vö. Jel 22,8). A fölséges isteni jelenlét előtti leborulás vagy letérdelés az alázatos imádás kifejezéseként a tiszteletnek olyan gesztusa volt, amelyet Izrael mindig is gyakorolt az Úr jelenlétében. Így olvassuk a Királyok első könyvében: „Amikor aztán Salamon elimádkozta ezt az imádságot és könyörgést az Úr oltárának színe előtt – ahol az ég felé tárt kezekkel a földön térdelt, mind a két térdével –, felállt és harsány hangon megáldotta Izrael egész gyülekezetét” (1Kir 8 54-55). A király testtartása a könyörgő imádság alatt egyértelmű: térden áll az oltár előtt.

Ugyanez a hagyomány található az Újszövetségben is, ahol látjuk Pétert térdre borulni Jézus előtt (vö. Lk 5 8); hasonlóképpen Jairust, amikor arra kérte Jézust, hogy gyógyítsa meg leányát (Lk 8 41); a samariait, aki visszajött neki hálát adni, végül Máriát, Lázár testvérét, amikor Lázár életéért könyörgött (Jn 11,32). Az isteni jelenlét és kinyilatkoztatás előtti leborulás ugyanezen gesztusával találkozunk mindenütt a Jelenések könyvében (Jel 5,8. 14 és 19,4).

Ezzel a hagyománnyal szorosan összefügg az a meggyőződés, hogy a jeruzsálemi szent templom Isten lakóhelye, és ezért a templomba csakis olyan testtartással léphetünk be, amely az Úr jelenléte előtti mélységes alázat és hódolat magatartását fejezi ki.

Az Egyháznak is az a mély meggyőződése, hogy az Úr ténylegesen és valószínűságon jelen van az eucharisztikus színek alatt, s az Oltáriszentség tabernakulumban való őrzésének egyre terjedő szokása kifejlesztette azt a gyakorlatot, hogy az Eucharisziában jelen lévő Urat alázattal térdre borulva imádjuk.

Tartalom

Bevezetés	3
Tudnivalók a szentáldozásról	4
Isten mindnyájunkat arra kér, hogy fogadjuk őt be szívünkbe	5
Jézus szentségi jelenléte	6
Gondolatok a kézben áldoztatásról	7
Magasságunk felét fölálldozva	11
„Leborulva áldlak, láthatatlan Istenség”	12
Az alázatos imádás hagyománya	15
Kalkuttai Teréz anya szomorúsága és öröme	19
Jézus nevére	22
A szentáldozás	24
A gyakori szentáldozás	25
A szentáldozás szomorúságunk orvossága	28
Az Ostya kiszolgáltatottsága	31
A siető áldozó	32
Az Oltáriszentségről, Úrnapjára	33
Az Oltáriszentség felbecsülhetetlen értékű kincs	34
Oltáriszentségről	35
Az Úr testének hatása	37
A szentáldozások kilencede	38
Az első szombati áldozásokról	38
Az elsőáldozásról	39
Az Oltáriszentséggel való találkozás	41
Engedjétek hozzám a gyermekeket... mert ilyeneké az Isten országa	42
A Püspöki Szinódus tanítása az Eucharisziáról	44
Szent X. Piusz pápa tanítása	45
Szentáldozás előtti imádságok	46
Szentáldozás utáni imádságok	49
Szívizommá változott Oltáriszentség	51
Az Eucharisztia csodája	52
A mennyország Királynőjének tanítása	54
Én vagyok a nagy véradó	55
A méltatlan szentáldozásról	55
Vigasztalót keresek	57
Énekek és gondolatok a szentáldozással kapcsolatban	60
Egyéb kiadványainkból	72

Egyéb kiadványainkból

Magyarság öt seb titka – P. Láng Siegfried atya munkája, a magyarság lelki küldetését foglalja össze, kiemelve – és történelmünkkel igazolva – engesztelő feladatunkat. (A5-ös, fűzött könyv, 288 oldal, 800.- Ft/db+postaköltség)

Engesztelő imádságok hazánk lelki megújulásáért – Ez a könyv „hazánk” témakörben gyűjtött imádságokat és énekeket tartalmaz: 12 litánia, szentségimádás, 2 keresztút, 62 magyar szent és boldog rövid ismertetése, „Isten hazánkért” c. énekhez 22 új versszak, stb. (A5-ös, fűzött könyv, 244 oldal, 700.- Ft/db+postaköltség)

Az Oltáriszentség előtt – Ez a könyv segítséget szeretne nyújtani ahhoz, hogy könnyebb legyen hinnünk azt a dogmatikus hittételt, mely szerint az Oltáriszentségben valóságosan jelen van Jézus Krisztus. Az Oltáriszentséget sok oldalról közelíti meg, imákat, énekeket kínál, valamint Oltáriszentség csoda történeteket ismertet. (A5-ös, fűzött könyv, 148 oldal, 400.- Ft/db+postaköltség)

Rózsafüzér imakönyv – Ez az imakönyv bemutatja a rózsafüzér imádság erejét, ismertet 60 féle rózsafüzért, 24 féle rózsafüzér minden titkához elmélkedés anyagot kínálva. (A5-ös fűzött könyv, 236 oldal, 600.- Ft/db+postaköltség)

Angyal imakönyv – angyal-teológiával, angyal-imákkal, angyal történetekkel és angyal-énekekkel, az Angyal imafüzetünk bővített, átdolgozott kiadása (A5-ös, fűzött könyv, 112 oldal, 380.- Ft/db+postaköltség)

Magyar keresztút – ebben az összeállításban minden állomásnál egy magyar szent, boldog vagy tiszteletreméltó elődünk egy-egy tulajdonságát szemléljük, és azt példaként állítjuk magunk elé, megkérve hozzá az adott szent közbenjárását. (A5-ös, színes borítójú füzet, 16 oldal, 90.- Ft/db+postaköltség)

Házaszentelő pap vagy családfő vezetésével – ez az összeállítás a házaszenteléshez ad konkrét útmutatást, két alap formában, számtalanvariáció lehetőségével. (A5-ös színes borítójú füzet, 40 oldal, 100.- Ft/db+postaköltség)

Engesztelő imafüzet a családok egységéért – egy engesztelő imaközösség által kiimádkozott imák gyűjteménye. A plusz 8 oldal egy későbbi bővítőmánya a is füzetnek, mely a család témájú imák jelentős bővülését eredményezte (A5-ös füzet, 24+8 oldal, 120.-Ft/db+postaköltség)

Szentképek – Irgalmas Jézus, Oltáriszentség stb. (A6-os méretű szentképek, hátán imával, 8.- Ft/db+postaköltség)

Kiadja: Stella Maris Alapítvány – 1539 Budapest, Pf. 638.

www.tengernekcsillaga.hu